

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 16/07/2025 16:06
Sayı: E-120.07.03-1666263
2025 AİLE YILI

Sayı : E-54045643-610-20064805

Konu : Soru Önergesi (7/26244)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/26244
GK 137

İlgi : 09.04.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1608670 sayılı yazınız.

İlgi'de kayıtlı yazı ekinde alınan, Muğla Milletvekili Sayın Doç. Dr. Selçuk ÖZDAĞ'a ait 7 /26244 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü Ek'te sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

İbrahim YUMAKLI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/26244) (3 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**MUĞLA MİLLETVEKİLİ SAYIN DOÇ. DR. SELÇUK ÖZDAĞ'A AİT 7/26244 ESAS
NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Don afeti; 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu kapsamındaki Devlet destekli bitkisel ürün sigortası teminatı dâhilindedir. Tarım Sigortası yaptıran üreticilerimize “Don” hasarında %67 oranında Devlet prim desteği sağlanmakta olup tarım sigortası yaptıran üreticilerimizin uğradığı zararlar, Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) eksperlerince yapılan hasar tespitleri neticesinde TARSİM tarafından ivedilikle karşılanmaktadır.

TARSİM tarafından kapsama alınan risklerle ilgili inceleme ve hasar tespit organizasyonunda görev yapan eksperler, Hazine ve Maliye Bakanlığı, Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu siciline kayıtlı, tarım sigortaları konusunda risk inceleme ve hasar tespiti alanında uzman bağımsız olarak çalışan ziraat mühendisi, teknikeri ve teknisyeni ile veteriner hekimlerdir. Eksperler, tarım sigortaları mevzuatı, ilgili genel şartlar, tarife ve talimatları ile TARSİM tarafından belirlenen “Eksper Çalışma Usul ve Esasları” doğrultusunda işlem yapmaktadır. Eksperler, ekspertiz işlemlerini yaparken riskleri, hasarları zamanında, tam ve doğru tespit ederek sigortalılar için doğru primin ve hasar alacakları için doğru tazminatın belirlenmesine aracılık eden bu organizasyonun en önemli aktörleridir. Ayrıca eksperlere her yıl teorik ve uygulamalı eğitimler verilmektedir. Yoğun hasar dönemlerinde de eksperlere bölgesel ürünler hakkında tamamlayıcı eğitimler verilmektedir. Bu eğitimler tüm eksperlerin katılacağı şekilde her yıl artarak devam etmektedir.

Bitkisel ürün sigortasında toplam sigorta bedeli üzerinden oranları ürün ve risk bazında değişen muafiyet ve müşterek sigorta uygulaması yapılmaktadır.

Muafiyet ve müşterek sigorta, sigortacının üstlendiği riskleri belirli bir oranda kısıtlayarak, sigorta priminin ucuzlatılmasını hedefleyen uygulamalardır.

Sigorta prim fiyatları aktüerya çalışmaları sonucunda hasar/prim dengesi gözetilerek hesaplanmaktadır. Muafiyet ve müşterek sigorta tekniği içerisinde yüksek risklerin sigortalanabilmesi için kullanılan aktüeryal bir yöntemdir. Eğer muafiyet ve müşterek sigorta uygulaması yapılmazsa sigorta prim fiyatları yükselecektir.

“Devlet Destekli Bitkisel Ürün Sigortası Tarife ve Talimatlar-2025” içerisinde yer alan 2. Tazminatın Hesabı 2.3. Muafiyet ve Müşterek Sigorta Uygulaması başlıklı bölümün 2’nci maddesinde “Tespit edilen hasar tutarından, varsa sovtaj değerlendirilerek, toplam sigorta bedeli üzerinden hesaplanan muafiyet tutarı indirilir. Kalan tutar üzerinden, varsa müşterek sigorta tutarı hesaplanarak tenzil edilir ve tazminat tutarı bulunur.” hükmü yer almaktadır.

Üzüm ürününde “Don” teminatı için toplam sigorta bedeli üzerinden %10 muafiyet, %10 müşterek sigorta uygulanmaktadır.

02.02.2022 tarihli ve 2022/5140 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı kapsamında, 23.07.2022 tarihli ve 31901 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Tarımsal Kuraklık Yönetiminin Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği” çerçevesinde, her ilde “Tarımsal Kuraklık Yönetimi Koordinasyon Kurulu”na bağlı olarak faaliyet gösteren “Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi” kurulmuştur.

İl Kriz Merkezleri, Vali veya Vali Yardımcıları başkanlığında faaliyet göstermekte olup düzenlenen toplantılarla olası bir kuraklık durumuna karşı gerekli tedbirlerin alınmasını ve uygulamaya konulmasını sağlamaktadır.

Kuraklıkla mücadelede suyun verimli kullanımı önem arz etmektedir. Bakanlığımız kapalı

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

sulama sistemlerini yaygınlaştırarak su kayıplarını azaltmayı hedeflemektedir. Ayrıca, atık suların tarımda yeniden kullanılması için çalışmalar yapılmakta ve akıllı sulama yatırımları ile verimlilik artırılmaktadır.

Kuraklık yaşanan bölgelerde, suyun yıl boyunca depolanabilmesi için göletler, yer altı depolamaları ve suni depolama tesisleri geliştirilmektedir. Bu projelerle, tarım arazilerinin modern sulama sistemlerine kavuşması sağlanmakta ve suyun etkin kullanımı teşvik edilmektedir.

Dünya Bankası destekli projelerle kuraklık ve taşkın risklerinin yönetimi için kurumsal kapasitenin artırılması hedeflemektedir. Bu projeler, taşkın kontrol altyapısının inşası, erken uyarı sistemlerinin genişletilmesi ve tarımsal kuraklığın izlenmesi gibi eylemleri içermektedir.

Bakanlığımız tarafından, iklim değişikliğinin nehir havzaları ölçeğinde su kaynakları üzerindeki etkileri 2100 yılına kadar tespit edilerek elde edilen sonuçlar neticesinde uyum faaliyetleri belirlenmiştir. İklim değişikliğinin en önemli olumsuz etkilerinden biri olan kuraklıklara karşı hazırlıklı olunması ve kuraklık risklerinin olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilmesi amacıyla ülkemizin tamamı için havza ölçeğinde kuraklık yönetim planları hazırlanmıştır. Bu plan, suyun etkin ve verimli kullanımını sağlamak, modern sulama sistemlerini yaygınlaştırmak ve suya göre tarım uygulamalarını teşvik etmeyi hedeflemektedir.

Ayrıca, kuraklıkta kriz yerine riskin yönetilmesi için "Kuraklık Tahmini ve Erken Uyarı Sistemi" nin kurulması çalışmaları 2024 yılında başlamış olup 2027 yılında tamamlanması hedeflenmektedir. Bu sistem ile kuraklık öncesinde tarım, içme suyu, turizm, sanayi gibi su kullanan sektörlere gerekli uyarılar erkenden yapılarak kuraklık zararlarının en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

Diğer taraftan, iklim değişikliğine uyum, artan nüfusa bağlı su ihtiyacı, üretim ve kalkınma gereksinimleri dikkate alınarak hazırlanan "Değişen İklimle Uyum Çerçevesinde Su Verimliliği Strateji Belgesi ve Eylem Planı (2023-2033)" yürürlüğe girmiştir.

Mezkûr Belgede verimlilik ilkesi doğrultusunda suyun kalite ve miktar bakımından korunmasını esas alan stratejiler ve eylemler belirlenmiştir. Yer altı ve yer üstü su kaynaklarının korunması ve sürdürülebilir su yönetimi sağlanması adına Bakanlığımızca belirlenen başlıca stratejiler:

- Kentsel, tarımsal, endüstriyel her türlü faaliyetin bölgenin/havzanın su varlığına uygun şekilde planlanması,
- İçme suyu sistemlerinde kayıpların önlenmesi,
- Tarımsal sulamada verimliliği artıracak uygulamaların yaygınlaştırılması,
- Sanayide mevcut en iyi tekniklerin uygulanması,
- Bireysel su verimliliği için farkındalığın güçlendirilmesi ve
- Arıtılmış atık suların, yağmur sularının, gri suların deniz sularının ve acı suların gerekli ön işlemlerden geçirilerek tamamlayıcı su kaynakları olarak değerlendirilmesidir.

Ayrıca, 27.12.2024 tarihli ve 32765 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Su Verimliliği Yönetmeliği su kaynaklarımızın korunması, verimli ve sürdürülebilir kullanılmasına yönelik esasları kapsamaktadır. Mezkûr Yönetmelik ile sektörel su kullanımlarının ölçülmesi, izlenmesi, kayıt altına alınması, orantısız su kullanımlarının ve su kayıplarının azaltılması, her türlü su kullanımında verimliliğin sağlanması, geleneksel olmayan

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

su kullanımının yaygınlaştırılması, su kaynaklarının ve ekosistemlerin korunmasına yönelik çalışmalar yasal zemine kavuşturulmuştur.

Söz konusu çalışmalar ile Manisa ili ve Ege Bölgesi'nin yanı sıra ülkemizdeki tüm iller ve bölgeler için yapılmakta olup bu çalışmalar ile su kaynaklarının sürdürülebilir yönetilmesi, verimli kullanımının teşvik edilmesi, iklim değişikliğinin etkilerine ve kuraklığa karşı etkin mücadele edilmesi hedeflenmektedir.

Bakanlık olarak tarımsal kuraklık izleme çalışmaları kapsamında her ay düzenli izleme yapılmakta; kurum ve kuruluşlardan (Meteoroloji Genel Müdürlüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü ile il müdürlüklerimiz tarafından gönderilen Fenolojik Gözlem Raporları) sağlanan veriler değerlendirilerek "İzleme Erken Uyarı ve Tahmin Komitesi Raporu" ile "Risk Değerlendirme Komitesi Raporu" oluşturulmaktadır.

İklim değişikliği kaynaklı risklerin etkilerini en aza indirmek için Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM) kapsamında yer alan "Köy Bazlı Verim Sigortası" ile kuru tarım alanlarında yetiştirilen buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, nohut, kırmızı mercimek, yeşil mercimek ve yağlık ayçiçeği ürünlerinde kuraklık, don, sıcak rüzgar, sıcak hava dalgası, aşırı nem ve aşırı yağış risklerinden kaynaklı verim azalışları teminat altına alınmaktadır. Köy Bazlı Verim Sigortası kapsamında poliçede yazılı primin %70'i Devlet tarafından karşılanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından su kısıtının belirlendiği bölgelerde, belirlenen kriterlere uygun üretim yapan üreticilerimizin Devlet Destekli Tarım Sigortası yaptırmaları halinde; poliçe primi üzerinden %10 oranında "Su Kısıtı Desteği" indirimi, uygulanmaktadır.

Bakanlığımız tarafından yürütülen tarımsal desteklerin ödemeleri, mevzuatla belirlenen iş ve işlemlerin tamamlanması ile birlikte Bakanlığımız teklifleri doğrultusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı nakit programları çerçevesinde yürütülmektedir. Her yıl ilk 6 ayda tarımsal destek bütçesinin %50-60'ı kullanılmaktadır.

2025 Yılı Yatırım Programı'nda Ege Bölgesinde, tarımsal sulama kapsamında 27 adet proje bulunmaktadır. Söz konusu projelerin yapımı devam etmektedir.

Yapılan nüfus ve ihtiyaç hesaplarına göre Manisa il merkezinin 2025 yılı itibarıyla içme suyu ihtiyacı 30,39 hm³/yıl olarak görülmektedir. Mevcut durumda Manisa il merkezine Gürle Kaynağından 8,36 hm³ ve mevcut Yer Altı Su (YAS) kuyularından 33,81 hm³ olmak üzere toplam 42,17 hm³ içme suyu temin edilmektedir.

Manisa il merkezi için yapılan projeksiyon çalışmalarına göre Akçapınar Barajı ve Çıkrıkçı Derivasyonunun (10,63 hm³) 2037 yılına kadar devreye girmesi planlanmaktadır. Bu sayede Manisa il merkezinin 2050 yılına kadar içme ve kullanma suyu ihtiyacı karşılanacaktır. Ayrıca Manisa Büyükşehir Belediyesi-Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından YAS kaynak kapasitelerinin artırılması yönünde çalışmalar yürütülmektedir.

Ayrıca, Manisa ili Akhisar ilçesine 6,13 hm³/yıl içme suyu sağlayacak "Akhisar Gürdük Barajı İçme suyu İletim Hattı ve Arıtma Tesisi Proje Yapımı" işi 2025 yılı yatırım programında yer almaktadır.